

Kuopion työllisyysalue

Alueen taloudelliset reunaehdot

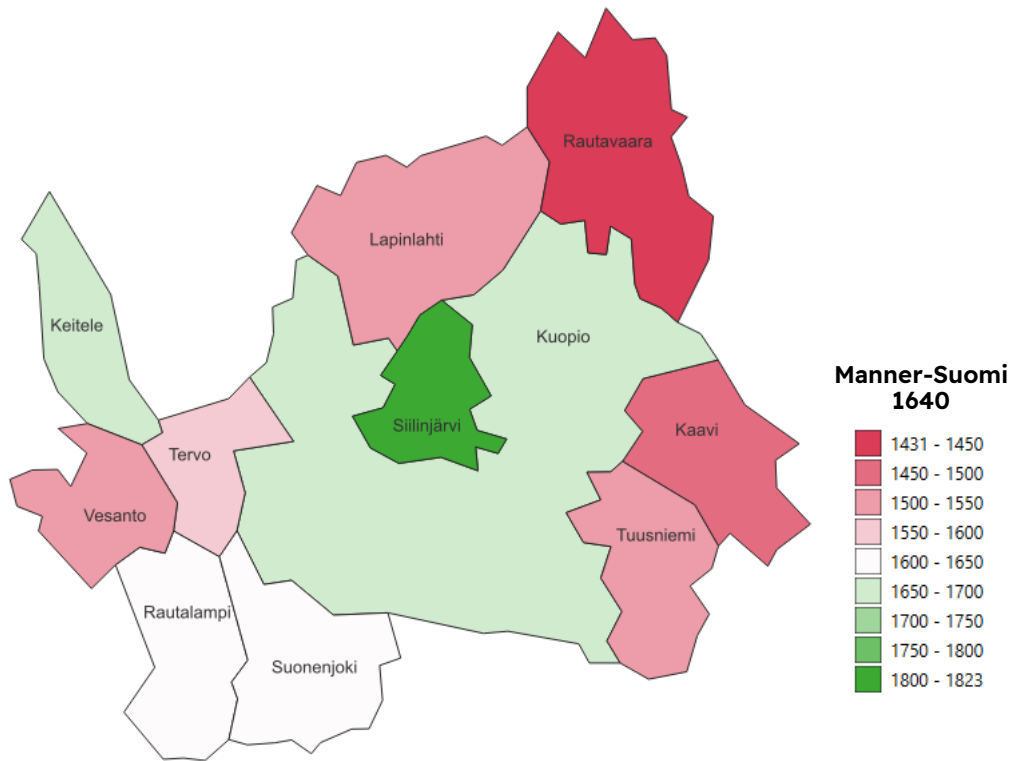
Alueseminaari 28.5.2024

Mikko Kesä

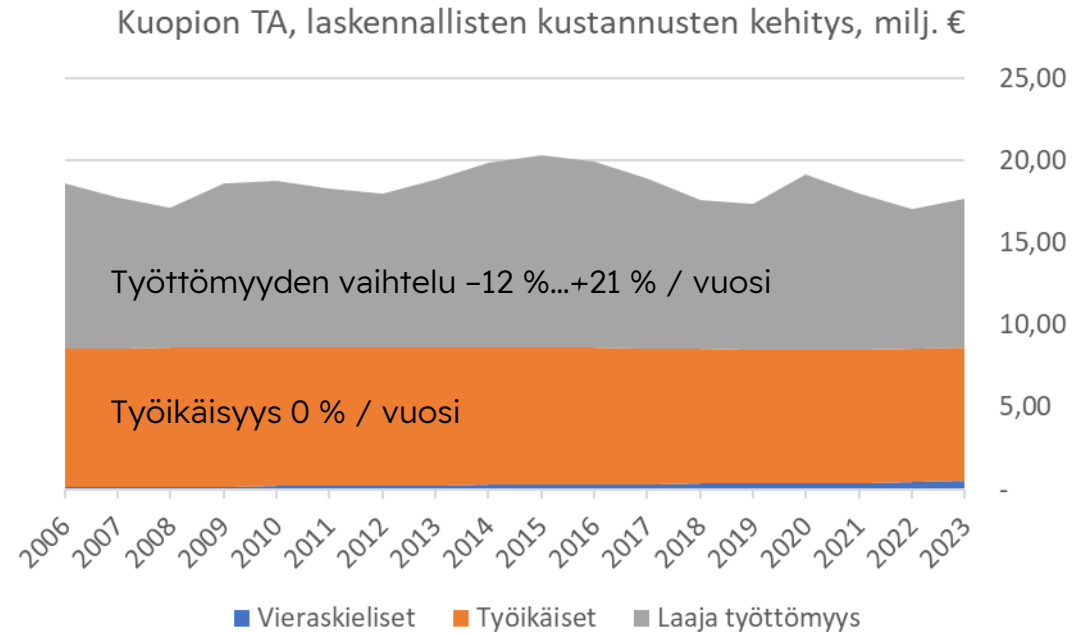
Sisällys

1. Riittävätkö valtionosuudet palveluihin?
2. Miten työttömyysturvakustannukset muuttuvat?
3. Taloudellisesti vaikuttavat julkiset työvoimapalvelut

1. Riittävätkö valtionosuudet?

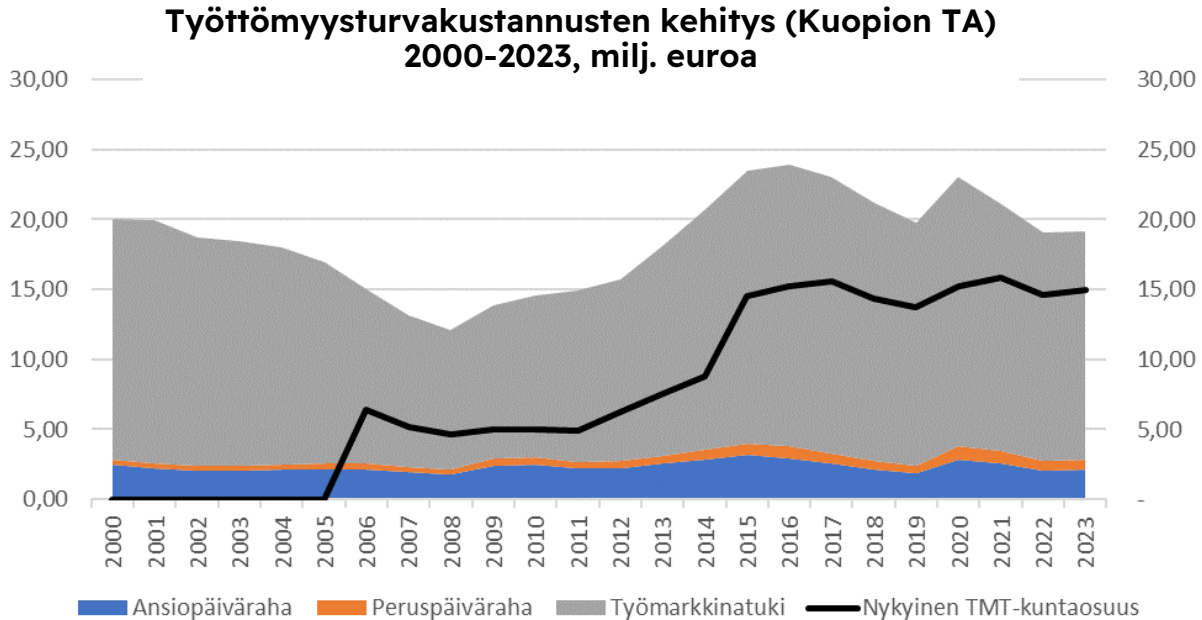
Laskennalliset kustannukset
€ / laaja työttömyys (2025)

TE-uudistuksen vaikutusarvio kuntien valtionosuuksiin
(laskennallisista kustannuksista):

- Kuopion TA yhteensä -2 %
 - Kuopio, Tuusniemi, Vesanto, Kaavi, Tervo (-6 ... -12 %)
 - Siilinjärvi, Keitele, Rautavaara (+13 ... +28 %)

2. Työttömyysturvavastuun kehitys 2000-2023, milj. euroa

Kehitystrendi on teoreettinen. Laskelma on alun perin tehty hallituksen esitykseen (HE 207/2022 VP) työvoimapalveluiden järjestämisestä koko maan tasolla. Laskelma on muodostettu vuoden 2023 kuntien maksuvastuuseen ja tähän suhteutuen maksettuihin työttömyysetuuspäiviin kustakin etuuslajista kunnan asukkaalle. Kustannuksiin on tehty indeksikorjaus kansaneläkeindeksin mukaisesti. Kuva osoittaa teoreettisesti, miten uusi työttömyysturvavastuu olisi toteutunut, jos se olisi ollut käytössä vuodesta 2000 lähtien. Musta viiva kuvaa toteutuneita kuntien työmarkkinatukimenoja.

1. Kuopio ja Siilinjärvi: *Työttömyysturvakustannukset rakenteellisesti kasvussa viimeiset 15 vuotta*
 - Taustalla väestönkasvu ja työttömyyden rakenteellinen muutos: Laaja työttömyys laskusuunnassa, mutta kustannuksia lisää työttömyyden sisällä maahanmuuttajataustainen työttömyys ja erityisesti kaikkein pitkäaikaisimmat (+1000 TMT) työttömyyden rakenteellinen kasvu.
2. Suonenjoki, Vesanto, Rautavaara, Rautalampi, Keitele: *Työttömyysturvakustannukset pudonneet tarkastelujaksolla.*
 - Taustalla työikäisen väestön vähentyminen, josta seuraa myös työttömien eläköitymistä. Rakenteellista vähentymistä erityisesti pitkäaikaistyöttömissä (+1000 TMT) pidemmällä aikavälillä.
3. Lapinlahti, Tuusniemi, Tervo, Kaavi: *Työttömyyskustannukset rakenteellisesti lievässä kasvussa.*
 - Työikäisen väestön vähentyminen ja työttömien eläköityminen vähentää kustannuksia, mutta muut työttömyyden rakennetekijät lisäävät niitä. Osassa kunnista maahanmuuttajataustaisten työttömyyden kasvu selittävänä tekijänä, mahdollisesti myös muut työvoiman kysyntä- ja kohtaantotekijät (ei tilastoitu).

3. Taloudellisesti vaikuttavat julkiset työvoimapalvelut

- Kustannuksia syntyy pääasiassa (1) ”**toimintamenoista**” (oman henkilöstön työn kohdentuminen eri tehtäviin), (2) **ulkoisista palveluista** (esim. palkkatuki, koulutukset) sekä (3) **työttömyysturvakustannuksista**.
 - Kustannusvaikuttavuus syntyy pääasiassa näiden **kolmen** tekijän **yhteisvaikutuksesta**.
- Kustannusvaikuttavimpia **palveluita**:
 - Yksityisen sektorin palkkatuki
 - Työnvoimakoulutus
 - Työnvälitys (!)
- **Yksilökohtaisesti** kustannusvaikutuksia syntyy, kun asiakkaan **palvelutarve sekä etuustarve poistuvat pysyvämmiin. (työllistyminen / muu ratkaisu)**
 - Kustannustehokkuutta saavutetaan erityisesti prosessien nopeuttamisella
 - Isossa merkityksessä on myös asiakkaan ”itselleen tuottama palvelu”; tällä voidaan tehostaa merkittävästi palvelukustannuksia
- Työttömyyden pitkittyminen kasvattaa sekä työttömyysturvakustannuksia että tyypillisesti palveluihin ja palveluprosessiin liittyviä kustannuksia. **Myös pelkästään palvelukustannuksista (ml. prosessi) voi kertyä huomattavia**, mikäli palveluita käytetään runsaasti eivätkä ne johda palvelutarpeen poistumiseen. Nämä voivat tietyissä tilanteissa olla jopa uuden kannustinmallin työttömyysturvakustannuksia suurempia.
- **Kokonaisvaikuttavuus** edellyttää työllisyyden **makrotekijöiden huomioimista**
 - Työttömyyden virta-suureet
 - Työllisyyden pitkäaikaisvaikutusten tarkastelu (työllistymisen laatu, kesto ja kehitys)
 - Valikoituminen, lukittautuminen, substituoitio ja syrjäytymisvaikutukset
 - Työllisyyden ja työttömyyden muut syntymekanismit

=> Makrotekijöillä voi olla suuri/ suurin merkitys myös julkisten työvoimapalveluiden kustannusvaikuttavuudelle (mikä on ominainen rooli). Näiden hahmottaminen auttaa myös palveluiden yhteensovittamisessa muuhun elinvoimakokonaisuuteen.

Kiitos!

Lisätietoa

Mikko Kesä,

mikko@mikkokesa.fi

+358 400 203494

www.mikkokesa.fi